

Úvodní slovo prof. MUDr. Petra Husy, CSc., spolueditora tohoto suplementa časopisu Vnitřní lékařství

Chronická hepatitida C – snadno čitelné systémové onemocnění?

Vážené kolegyně, vážení kolegové, název předkládaného suplementa, které obsahuje souhrnné články tří českých hepatologů, je úmyslně poněkud provokující. Po objevení viru hepatitidy C (HCV) v roce 1989, a zejména po zavedení testování protilátek anti-HCV do rutinní praxe, se v literatuře začala objevovat záplava informací o vztahu infekce HCV k řadě extrahepatálních nemocí a symptomů, především ke smíšené kryoglobulinemii. Souvislost s infekcí HCV je považována za prokázanou i u membranoproliferativní glomerulonefritidy, leukocytoklastické vaskulitidy, lymfoproliferativních onemocnění (zejména B-buněčného lymfomu), Sjögrenova a sicca syndromu, lichen planus, porfyria cutanea tarda a diabetes mellitus. Velmi pravděpodobný je i vzájemný vztah chronické infekce HCV a onemocnění štítné žlázy, artralgií, jinak nevysvětlitelné únavy a autoimunitní hepatitidy. Přestože je v literatuře tolik informací o extrahepatálním působení HCV, v klinické praxi se na tuto skutečnost stále málo myslí. Přitom podle platných tuzemských i mezinárodních doporučených postupů patří pacienti s extrahepatálními projevy infekce HCV mezi osoby, které by měly být antiviroticky léčeny co nejdříve.

Paní MUDr. Libuše Husová, Ph.D., z Centra kardiochirurgie a transplantační chirurgie v Brně, ve svém sdělení informuje o výsledcích bezinterferonové léčby kombinací paritapreviru potencionovaného ritonavirem, s ombitasvirem a dasabuvirem. Jedná o tzv. 3D terapii, která spočívá v současné podávání léků Viekirax a Exviera. V rámci České republiky se podařilo shromáždit data 109 pacientů z 9 center. Jednalo se především o pacienty velmi obtížně léčitelné – s nulovou odpovědí na předchozí antivirotickou léčbu, s kompenzovanou jaterní cirhózou nebo s rekurencí infekce HCV po transplantaci jater. Přesto nebylo zaznamenáno nedosažení setrvalé virologické odpovědi z důvodu virologického selhání léčby. Souhrnná data jsou doplněna několika kazuistikami, které vhodně dokreslují úspěšnost léčby těchto problematických pacientů 3D režimem.

Hepatolog a gastroenterolog pan MUDr. Václav Hejda z I. Interní kliniky LF UK a FN v Plzni se zabývá závažnými komplikacemi jaterní cirhózy, především krvácením do trávicího traktu při portální hypertenzi. Chronická

infekce HCV je významnou příčinou vzniku jaterní cirhózy a jejích komplikací v řadě zemí světa včetně České republiky. Účinná antivirotická léčba významně redukuje nebezpečí vzniku terminálních stadií chronické infekce HCV, jaterní cirhózy a hepatocelulárního karcinomu. Včasná diagnostika infekce HCV je proto velmi důležitá.

Mezioborová spolupráce je v diagnostice chronické infekce HCV nezbytná. Většina pacientů s touto závažnou infekcí je diagnostikována v podstatě náhodně – jedná se buď o preventivní vyšetření, nebo pátrání po příčinách elevace tzv. jaterních enzymů, především ALT a AST. Je třeba si uvědomit, že naprostá většina pacientů s chronickou hepatitidou C má aktivitu ALT, AST buď trvale normální, nebo jen nevýrazně zvýšenou – nejčastěji do dvojnásobku či trojnásobku horní hranice normy. Přesto tyto lidé mohou mít pokročilý jaterní proces. Vzhledem k častému výskytu extrahepatálních projevů infekce HCV je potřeba na možnost hepatitidy C myslet především u pacientů s onemocněním ledvin, štítné žlázy, diabetem a s výše uvedenými hematologickými a kožními chorobami. Eradikace infekce HCV redukuje symptomy a mortalitu těchto závažných onemocnění. Pacienti, kteří dosáhnou setrvalé virologické odpovědi, mají navíc významně zlepšenou kvalitu života, včetně fyzické, emoční a sociální složky zdraví. Potřeba včasného diagnostikování a léčení extrahepatálních projevů infekce HCV je v současnosti zvláště naléhavá vzhledem k dostupnosti vysoce účinné léčby infekce HCV přímo působícími virostatiky, která je na rozdíl od interferonových režimů pacienty velmi dobře tolerovaná a prakticky nemá kontraindikace.

Brno, srpen 2016

prof. MUDr. Petr Husa, CSc.
za Českou hepatologickou společnost České lékařské společnosti J. E. Purkyně
www.ces-hep.cz